

A/S IKAST BETONVAREFABRIK

Lysholt Alle 4
7430 Ikast

Att. Jydsk Stenindustri

1. oktober 2020

Tilladelse til grundvandssænkning

– Højris Enge 8 og Mads Clausens Vej 22, 7430 Ikast

Ikast-Brande Kommune giver hermed tilladelse til grundvandssænkning. Grundvandssænkningen sker ikke aktivt, men skyldes indvinding af råstoffer under grundvandsspejl. Tilladelsen gives på betingelse af, at vilkårene bliver overholdt. En overtrædelse af de følgende vilkår kan medføre krav om at råstofindvindingen stoppes.

Vilkår med tidsfrister

- 1) Tilladelsen gælder indtil den **30-09-2030**.
- 2) **Der skal senest 1 måned** efter tilladelsen er givet, opsættes dataloggere til vandstandsmåling på de placeringer, der er markeret som hhv. *Målepunkt 1* og *Målepunkt 2* på nedenstående kort. Dataloggerne skal være i drift inden råstofindvinding påbegyndes inden for det ansøgte graveområde.

Bygge- og Miljøafdelingen
Sjællandsgade 6
7430 Ikast
Tlf.: +4599604000

Sagsbehandler:
Anne Rose Aagaard
E-mail:
anaag@ikast-brande.dk
Direkte telefon:
Tlf.: +4599603363
Sagsnr.:
06.11.00-P19-2-20

- 3) **I de første 2 år** skal indvinder sørge for at de akkumulerede vandstandsdata kommenteres hver 14. dag i perioden fra den 1. april til den 15. august.

Vilkår uden tidsfrister

- 4) Grundvandssænkning må foregå i forbindelse med indvinding af råstoffer under grundvandsspejl som oplyst i ansøgningen og inden for det ansøgte graveområde (se figur 1 i bilag 1).
- 5) De to dataloggere skal måle 24 timer i døgnet og gemme data mindst 1 gang i timen. Kommunen skal have adgang til data på et hvilket som helst tidspunkt af døgnet.
- 6) Data fra loggerne skal, udover at være tilgængelige som rådata, også præsenteres på en graf af indvinder. Grafen skal løbende opdateres med de nyeste data og skal være tilgængelig for kommunen døgnet rundt.
- 7) Efter 2 måneders kontinuerlig måling fastsætter Ikast-Brande Kommune på baggrund af måleresultaterne et alarmniveau for forskellen i vandstanden i de to dataloggere. Overskrides alarmniveauet, skal indvinder inden for en uge fremsende en vurdering af, hvorvidt forskellen i vandstanden skyldes råstofindvindingen, og fremsende et forslag til afværgeforanstaltninger eller eventuelt en ændring af alarmniveauet.
- 8) Dataloggerne skal måle i hele tilladelsens løbetid eller indtil råstofindvindingen ophører.
- 9) Indvinder skal indhente tilladelse fra den eller de personer, der ejer jorden, som de to dataloggere skal sættes på. Tilladelsen skal indeholde en godkendelse af, at de to dataloggere må etableres på de aftalte placeringer og at loggerne må eksistere indtil råstofindvindingen ophører.
- 10) Der må ikke være aktiv pumpning i forbindelse med gravning under grundvandsspejl.
- 11) Såfremt der efter Ikast-Brande Kommunes vurdering opstår en væsentlig påvirkning af vandindvindingsboringer i området, som vurderes at være væsentligt større end det, der kan forventes ifølge beregningerne af grundvandssænkning, der er grundlaget for tilladelsen, kan Ikast-Brande Kommune meddele påbud om, at påvirkningen skal afhjælpes.

Tilladelsen kan tilbagekaldes eller ændres uden erstatning, hvis de forudsætninger, der ligger til grund for tilladelsen ændres væsentligt (§26, stk. 3, Vandforsyningsloven).

Erstatningsregler

Ejeren af grusgraven har pligt til at udbetale erstatning, hvis grundvandssænkningen medfører, at der sker skade i bestående forhold (herunder beskyttet natur), som skyldes ændring af grundvandsstanden, vandføringen i vandløb eller vandstanden i søer¹.

Hvis der ikke kan opnås forlig om eventuel erstatning, afgøres spørgsmålet af Taksationsmyndighederne².

Miljøscreening

I redegørelsen (bilag 1) har Ikast-Brande Kommune vurderet, at grundvandssænkningen sandsynligvis ikke vil have en væsentlig påvirkning på forureninger eller våd- og naturområder omkring det ansøgte graveområde. Vurderingen har inddraget de relevante punkter i en screening efter loven om miljøvurdering.

På baggrund af ovenstående vurderer Ikast-Brande Kommune, at grundvandssænkningen ikke kræver en miljøvurdering³.

Klagevejledning

Hvis du vil klage over denne tilladelse eller afgørelsen om, at der ikke er krav om miljøvurdering, skal du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

Sådan gør du, hvis du vil klage:

Gå på www.naevneneshus.dk.

Find Miljø- og Fødevareklagenævnet, og følg vejledningen på skærmen.

Du skal logge ind med NemId.

Du skal have indgivet din klage på Klageportalen inden den **29-10-2020**.

Miljø- og Fødevareklagenævnet opkræver et gebyr på 900 kr. (privatperson) eller 1.800 kr. (virksomhed) + indeksregulering for at behandle klagen. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen. Du får pengene tilbage, hvis du får medhold i klagen.

Hvis du har særlige grunde til ikke at klage via Klageportalen, skal du sende en begrundet ansøgning om fritagelse til Ikast-Brande Kommune. Kommunen sender din ansøgning videre til Miljø- og Fødevareklagenævnet.

¹ § 23 i "Lov om vandforsyning mv." (LBK nr. 125 af 26-01-2017).

² Taksationskommissionen for Ringkøbing, c/o Retten i Herning, Nygade 1-3, 7400 Herning.

³ § 21 i "Lov om miljøvurdering af planer og programmer og konkrete projekter (VVM)" (LBK nr. 1225 af 25-10-2018).

net. Det er Miljø- og Fødevareklagenævnet, der afgør, om du kan blive fritaget fra at bruge Klageportalen.

Tilladelsen offentliggøres på Ikast-Brande Kommunes hjemmeside. Du får besked, hvis andre klager over tilladelsen eller afgørelsen om, at der ikke er krav om en miljøvurdering.

Du har desuden mulighed for aktindsigt.

Hvis du vil have afgørelsen prøvet ved domstolen, skal du anlægge sag inden 6 måneder efter at afgørelsen er offentliggjort på kommunens hjemmeside.

Lovgrundlag

Denne tilladelse er givet efter § 26 "Lov om vandforsyning mv." (LBK nr. 118 af 22-02-2018).

Afgørelsen om, at der ikke er krav om miljøvurdering, er truffet efter § 21 i "Lov om miljøvurdering af planer og programmer og af konkrete projekter (VVM)" (LBK nr. 1225 af 25-10-2018).

Spørgsmål

Har du spørgsmål til tilladelsen, er du velkommen til at kontakte mig.

Med venlig hilsen

Anne Rose Aagaard
Geolog | Grundvand & Spildevand

Bilag

Bilag 1 – Redegørelse

Bilag 2 – Kortudsnit, der viser graveområdet (ikke målfast)

Bilag 3 – Oversigtskort (ikke målfast)

Kopi sendt til

- Danmarks Naturfredningsforening (lokalafdeling): ikast-brande@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund: post@sportsfiskerforbundet.dk
- Forbrugerrådet: fbr@fbr.dk
- Hanne Nygaard, Jydsk Stenindustri A/S (ansøger): hny@jydsk-stenindustri.dk
- Jan Sylvestersen, Jydsk Stenindustri A/S (ansøger): js@jydsk-stenindustri.dk
- Gunnar Larsen, NIRAS: gla@niras.dk

Bilag 1 - Redegørelse

Ansøgning og overblik

Ansøger har søgt om tilladelse til udvidelse af en eksisterende råstofgrav ved Tulstrup. Ansøger forventer at indvinde 250.000 m³ råstof (sand, grus og sten) pr. år og indvinder råstofferne med en maksimal kapacitet på 70 m³/time. Den planlagte gravedybde er 20 m under terræn. Grundvands-spejlet står ca. 1 m under terræn i indvindingsområdet.

Ansøger forventer at indvinde hele råstofmængden under grundvands-spejlet og har derfor søgt om tilladelse til grundvandssænkning. Grundvandssænkningen sker ikke aktivt, men skyldes indvinding af råstoffer under grundvandsspejl, da grundvand under gravning vil strømme ind i gravesøen som erstatning for det bortgravede råstof.

Råstofgraveområdet ligger forholdsvis tæt op ad en §3-beskyttet eng. Ikast-Brande Kommune har derfor stillet vilkår om monitorering af vandstanden i om omkring engen, sådan at det sikres, at vandstanden i engen ikke sænkes yderligere pga. af udvidelsen af råstofgraveområdet.

Sammenfattende vurdering

Ikast-Brande Kommune vurderer, at grundvandssænkningen, der sker som konsekvens af indvinding af råstoffer, ikke vil påvirke omgivelserne i nævneværdig grad.

Ikast-Brande Kommune er dog opmærksom på, at der ikke må ske en øget påvirkning af vandstanden i den §3-beskyttede eng, der findes lige nord for det ansøgte graveområde. Kommunen har derfor stillet vilkår til indvinder om, at vandstanden i engen skal monitoreres.

Grundvandssænkingsberegninger

Jydsk Stenindustri har bedt firmaet KAN*miljø* om at lave beregninger af den sænkning af grundvandsspejlet, der opstår ved indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet. Beregningerne er præsenteret i et notat af KAN*miljø* fra juni 2018 og anvendes i denne redegørelse.

Geologi og grundvand

Det ansøgte indvindingsområde ligger på en smeltevandsslette, og området er generelt fladt. Ansøger forventer at indvinde sand, grus og sten fra graveområdet (smeltevandsaflejringer).

Ud fra en sammenligning af terrænkurver og potentialekurver (for det terrænnære grundvandsmagasin) vurderes grundvandsspejlet at kunne findes i en dybde af omkring 1-2 m under terræn inden for graveområdet.

Ifølge potentialekortet for det terrænnære grundvandmagasin, forventes grundvandet at strømme i en vestlig retning i området.

Det ansøgte råstofgraveområde er beliggende i OSD og i indvindingsopland til tre almene vandværker – Ikast Vandforsyning (Ikast-Brande Kommune) samt Østre og Vestre Vandværk (Herning Kommune). Graveområdet er hverken beliggende i hygiejnezonen, i nitratfølsomt indvindingsområde (NFI) eller i indsatsområde (IO).

Påvirkning af nærliggende borer og brønde

De brønde/boringer, der bliver påvirket mest af grundvandssænkningen, er DGU-nr. 86.1915 (brønd) og 86.1357 (boring).

DGU-nr. 86.1915 (brønd) ligger ca. 140 m syd for det ansøgte graveområde og er kun 2,3 m dyb. Ejendommen får vand fra vandværk, så brønden forventes ikke at blive brugt til husholdning. Kommunen har ikke nærmere kendskab til anvendelsen af vandet fra brønden. Ifølge sænkingsberegningerne fra KAN*miljø* påvirkes brønden med en sænkning på op til ca. 17 cm som konsekvens af råstofindvindingen fra det ansøgte graveområde. I forhold til grundvandssænkningen, som skyldes gravning i det nuværende graveområde (ca. 14-15 cm), så vil grundvandsspejlet kun sænkes yderligere ca. 2-3 cm.

DGU-nr. 86.1357 (boring) ligger ca. 380 m øst for det ansøgte graveområde og er 12,5 m dyb. Boringen bruges til markvanding. Ifølge sænkingsberegningerne fra KAN*miljø* påvirkes boringen med en sænkning på op til ca. 14 cm som konsekvens af råstofindvindingen fra det ansøgte graveområde. I forhold til grundvandssænkningen, som skyldes gravning i det nuværende graveområde (ca. 10-11 cm), så vil grundvandsspejlet kun sænkes yderligere ca. 3-4 cm.

Grundvandet står generelt meget tæt på terræn i området, og Ikast-Brande Kommune vurderer derfor, at den øgede sænkning af grundvandsspejlet i brønden og boringen ikke har nogen væsentlig betydning for muligheden for at indvinde vand fra disse.

Alle øvrige borer og brønde er udsat for en mindre sækningspåvirkning, og vil derfor ikke blive væsentligt påvirkede.

Påvirkning af natur og vandløb

Vandløb

Det nærmeste §3-beskyttede vandløb er Melkær Grøft, som løber langs den nordlige grænse af det ansøgte graveområde. Det forventes, at der som hidtil holdes en afstand på mindst 8 m til vandløbet i overensstem-

melse med det gældende regulativs bestemmelser. Ikast-Brande Kommune vurderer herudfra, at indvinding inden for det ansøgte graveområde ikke vil påvirke vandløbet væsentligt. Ikast-Brande Kommune vurderer desuden, at ingen øvrige beskyttede vandløb påvirkes på grund af råstofindvindingen fra det ansøgte graveområde.

Natur

Lige nord for det ansøgte graveområde findes en eng. Ikast-Brande Kommune har besøgt engen den 28. august 2019. Engen har naturværdi IV. Naturværdien er en værdi, som går fra I-V, hvor I er det bedste. Engen er beskyttet efter §3 i Naturbeskyttelsesloven, og engens tilstand må ikke ændres uden en dispensation. Kommunen kan derfor ikke acceptere, at der sker en yderligere sænkning af grundvandsstanden i engen på grund af indvinding af råstoffer inden for det ansøgte graveområde.

Som før nævnt, har Jydsk Stenindustri (ansøger/ejer) bedt Firmaet KAN*miljø* lave beregninger af den sænkning af grundvandsspejlet, der opstår ved indvinding af råstoffer under grundvandsspejlet. Beregningerne viser, at sænkningen af grundvandsspejlet maksimalt kan komme op på 17 cm.

I notatet beskrives, at sænkningen i gravesøen er den maksimale sænkning, der opstår, og at sænkningen i grundvandsmagasinet (uden for gravesøen) altid vil være mindre og aftage med afstanden til gravecentret. Det vurderes, at hvis man forsætter råstofgravningen med samme gravehastighed, og som en udvidelse af en eksisterende gravesø, er sænkningen i gravesøen på 17 cm allerede indtruffet. KAN*miljø* vurderer herudfra, at det §3-beskyttede engareal allerede vil have oplevet denne sænkning, og at engen derfor ikke vil blive yderligere, måleligt påvirket ved en tilladelse til udvidelse af eksisterende råstofgrav.

De eksisterende gravesøer i området vil ifølge KAN*miljø* virke dæmpende på sænkningerne i grundvandsmagasinet og i gravesøen. Der er ikke taget hensyn til dette ved beregningen. I beregningerne forudsættes råstofgravning uden pauser og til bunden af grundvandsmagasinet. Hertil nævnes i notatet, at der i praksis vil blive indlagt gravepauser, og at disse pauser helt eller delvist neutraliserer grundvandssænkningen. KAN*miljø* tilføjer hertil, at beregningerne derfor beskriver det værste tilfælde.

For at sikre, at der ikke sker en øget sænkning af vandstanden i engen på grund af råstofindvinding inden for det ansøgte graveområde, har Ikast-Brande Kommune stillet vilkår om, at vandstanden i engen skal monitoreres.

Ansøger har bedt NIRAS om at udarbejde et monitoringsprogram, hvor engen overvåges med vandstandsloggere. Ikast-Brande Kommune og NIRAS er nået til enig om et monitoringsprogram i juni 2020. Overordnet

er det aftalt, at der opsættes én logger i den sydlige ende af engen (målepunkt 1) – tættest på den kommende indvinding og hvor der forventes at være den største påvirkning af vandspejlet – og én logger ca. 550 m nordøst for den første logger, hvor der forventes en mindre påvirkning af vandspejlet (målepunkt 2). Målinger af vandspejlet i logger 2 vil repræsentere et referenceniveau for den naturlige årstidsvariation i logger 1. Loggerne sender data døgnet rundt. Placeringen af målepunkterne kan ses i forhold til det ansøgte graveområde på figur 1.

Figur 1. Kortet viser placering af målepunkt 1 og 2 samt det ansøgte graveområde.

Der ses en øget påvirkning af to søer syd for graveområdet – ca. 650 m og 950 m. Ifølge sænkingsberegningerne fra KAN*miljø* påvirkes søerne med en sænkning på op til hhv. ca. 10 og 12 cm som konsekvens af råstofindvindingen fra det ansøgte graveområde. I forhold til grundvandssænkningen, som skyldes gravning i det nuværende graveområde, så vil grundvandsspejlet kun sænkes yderligere ca. 1-2 cm. Ikast-Brande Kommune vurderer, at så lille en øget påvirkning ikke vil påvirke søerne væsentligt.

I forhold til graveretningen er der ikke andre nærliggende naturtyper, der udsættes for en øget påvirkning som konsekvens af indvinding af råstoffer fra det ansøgte graveområde.

Natura 2000-områder

Det nærmeste Natura 2000-område er Harrild Hede, Ulvemosen og heder i Nørlund Plantage, Natura 2000-område nr. 75, Habitatområde H64. Natura 2000-området ligger ca. 7,7 km syd for det ansøgte råstofgraveom-

råde. Ikast-Brande Kommune vurderer, at den store afstand mellem graveområdet og Natura 2000-området betyder, at grundvandssænkningen ikke vil kunne påvirke Natura 2000-området væsentligt.

Det er dermed ikke nødvendigt at lave en nærmere vurdering af prøvepumpningens og indvindingens konsekvenser for Natura 2000-området⁴.

Bilag IV-arter

Inden for en kvadrant på 10x10 km findes de følgende bilag IV-arter: Sydfлагermus, Odder, Markfirben, Stor Vandsalamander, Spidssnudet Frø og Ulv. Ikast-Brande Kommune har ikke detaljeret kendskab til de enkelte arters forekomst omkring råstofgraveområdet. Da ændringen af vandstanden uden for det ansøgte råstofgraveområde kun reduceres med maksimalt ca. 4-5 cm ifølge sænkingsberegningerne (i forhold til den nuværende indvindingssituation), forventer Ikast-Brande Kommune, at de bilag IV-arter, som er afhængig af fugtighed, ikke vil blive påvirket. Odderen, som muligvis findes langs med Melkær Grøft, kan stadigvæk færdes der, da der bliver en 8 m råstofindvindingsfri zone omkring grøften.

Forureningskilder

Der er ikke registreret jordforurening (V2) inden for en afstand af mindst 700 m fra det ansøgte graveområde.

Ca. 575 m øst for det ansøgte graveområde findes den nærmeste mulige jordforurening (V1). Der ses en øget risiko for påvirkning af den mulige forurening. Ifølge sænkingsberegningerne fra KAN*miljø* påvirkes grundvandet under den V1-kortlagte grund med en sænkning på op til ca. 12 cm. I forhold til grundvandssænkningen, som skyldes gravning i det nuværende graveområde (ca. 9 cm), så vil grundvandsspejlet dog kun sænkes yderligere ca. 3 cm. Ikast-Brande Kommune vurderer, at det er usandsynligt, at en så lille øget påvirkning vil kunne påvirke den mulige forurening eller dennes mobilitet.

Den nærmeste registrerede forurening (V2) findes omkring 730 m øst for det ansøgte graveområde. Der ses en øget risiko for påvirkning af forureningen. Ifølge sænkingsberegningerne fra KAN*miljø* påvirkes grundvandet ved V2-forureningen med en sænkning på op til ca. 11 cm. I forhold til grundvandssænkningen, som skyldes gravning i det nuværende graveområde (ca. 8 cm), så vil grundvandsspejlet kun sænkes yderligere ca. 3 cm. Ikast-Brande Kommune vurderer, at det er usandsynligt, at en så lille øget påvirkning vil kunne påvirke forureningen eller dennes mobilitet.

⁴ §§ 6-7 i "Bekendtgørelse om udpegning og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter" (BEK nr. 926 af 27-06-2016).

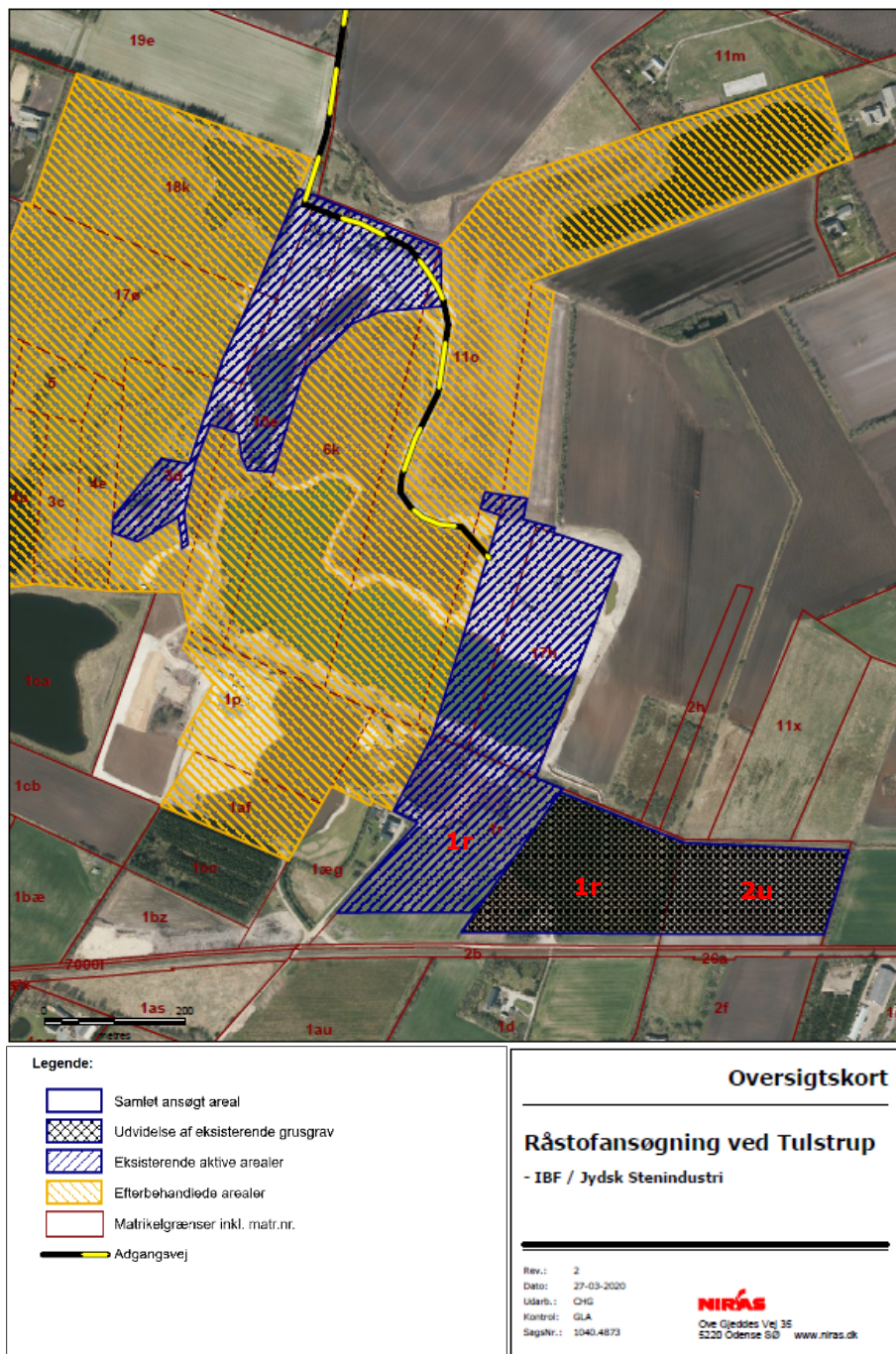
Alle øvrige V1- og V2-forureninger findes i en større afstand til det ansøgte graveområde og vurderes ikke at blive væsentligt påvirkede.

Støj

Ikast-Brande Kommune vurderer, at grundvandssænkningen i sig selv ikke giver støjgener. Vurdering af støj i øvrigt behandles i regionens tilladelse til indvinding af råstoffer fra det ansøgte graveområde.

Bilag 2 – Kortudsnit, der viser graveområdet (ikke målfast)

Grundvandssænkningen må foregå i forbindelse med gravning af råstoffer inden for det viste graveområde (udvidelse af eksisterende grusgrav).

Bilag 3 – Oversigtskort (ikke målfast)

Kortet viser det ansøgte graveområde (rød, ternet skravering), aktive boringer samt nærliggende beskyttet natur og beskyttede vandløb.

